

14 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เข้าร่วมประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานแบบ Online

การเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
Being the community for Learning Vocational Education in Educational
Institutions, Subdistrict Child Development Center
in Lam Plai Mat District, Buriram Province

ณัฐชุตตา จันทร์ดี¹ ภัทรฤทัย ลุนสำโรง² วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูกับระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหาร ในสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบล อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 8.00-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.871 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ 630401320013@nmc.ac.th

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ phdphkw@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ Wiralphan@nmc.ac.th

3) ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำถึงสูง

คำสำคัญ: วิชาชีพครู, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบล

Abstract

The research purposes were: (1) to study the level of being the learning community for educational profession of teachers in Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province; (2) to study the components affecting the community of being the learning community for educational profession of teachers in Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province; and (3) to study the relationship between the components affecting the being the learning community for educational profession of teachers versus the level of being the learning community for educational profession of teachers in Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province. The population was the teachers and administrators in educational institutions, Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province; the sample group was the 152 personnel, selected by the simple random sampling method. The research instrument was the estimate rating scale questionnaire with reliability 0.87. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, and the Pearson's product moment correlation coefficient analysis.

The research findings were:

1. The components related to being the learning community for educational profession of teachers in Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province found the overall mean was at high level.

2. The level of being the learning community for educational profession of teachers in Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province found the overall mean was at high level

3. The relationship between the components affecting the being the learning community for educational profession of teachers found the relationship was between low to high level consisted of the academic leadership aspect, the organizational atmosphere aspect, the organizational culture aspect, and the organizational structure aspect affecting the being the learning community for educational profession of teachers in Subdistrict Child Development Centers in Lam Plai Mat District, Buriram Province, respectively at statistical significance level .01.

Keywords: Teacher Profession, Learning community for educational profession, Subdistrict Child Development Centers

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ฯลฯ ในโลกอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลก เข้าด้วยกัน การปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้น เป็นสังคมที่ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่เรียกว่า ศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมอย่างทั่วถึง มนุษย์จึงต้องมีความตื่นตัวและ เตรียมพร้อมในการเรียนรู้ให้มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษใหม่ โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) (สุพรรณา เพ็ชรรักษาและคณะ, 2559) แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้เพื่อช่วยผู้เรียนให้บรรลุผลได้ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) อย่างไรก็ตามการรวมตัวการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงใดๆ เป็นไปได้ยากที่จะทำเพียงลำพังหรือ เพียงนโยบาย เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทั้งระบบโรงเรียน จึงจำเป็นต้องสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับธรรมชาติทางวิชาชีพร่วมในโรงเรียน ย่อมมีความเป็นชุมชนที่สัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น (Senge, 1990) จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าครูจึงต้องร่วมกันสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในหลายประเทศ ต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมมือร่วมพลังกันพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในรูปแบบ : ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยสมาชิกชุมชนวิชาชีพร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ และภารกิจการพัฒนาาร่วมกัน สมาชิกร่วมพลังเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ลงมือปฏิบัติบนฐานการทำงานจริงที่ท้องที่ที่การปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาในรูปแบบอื่นที่ได้จากภายนอกห้องเรียนผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาตามแบบ : ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล คือ การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมทางบวกแก่ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เป็น : คุณคุณภาพ : ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนคุณภาพการศึกษา และคุณภาพของประเทศในที่สุด นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่คนในสถานศึกษา องค์กร และหน่วยงานต่างร่วมมือเรียนรู้ในการวิพากษ์วิจารณ์ ร่วมสะท้อนคิด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกันมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2559 คุรุสภามีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดสรรอุดหนุนกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพให้แก่เครือข่าย ที่มีการรวมตัวกันทางวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาในรูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่แท้จริงและต่อเนื่อง จะทำให้เพิ่มสมรรถนะในการทำงานของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอน การบริหาร และการปฏิรูปสถานศึกษาที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และความท้าทายตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้สำเร็จ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” จึงเป็นชุมชนการพัฒนาที่สมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมตัวกันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน รวมทั้งสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่สมาชิกให้สมกับความเป็น “ครูมืออาชีพ อย่างแท้จริง”

ดังนั้น จะเห็นว่าการได้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายด้าน จะเห็นว่าเป็นองค์ประกอบด้านการสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งบุคลากรทุกส่วนของสถานศึกษาจะเป็นองค์ประกอบในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการที่สถานศึกษาดึงเอาผู้มีเกี่ยวข้องกับวิชาชีพมาเรียนรู้ร่วมกันภายใต้สังคมที่สร้างขึ้นและได้รับการสนับสนุน ครูและผู้บริหารได้รับการเรียนรู้ซับซ้อนขึ้น และเข้มข้นมากขึ้น ทำให้ผู้เข้าร่วมมีปฏิสัมพันธ์กัน เกิดความท้าทายในการสรุปและแปลความหมาย และแลกเปลี่ยนข้อมูลใหม่ซึ่งกันและแปลความหมาย และแลกเปลี่ยนกันถือว่าเป็นแหล่งความรู้และเป็นแหล่งความคิดใหม่ และเมื่อความรู้ดังกล่าวได้รับการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับความรู้จะเกิดความรู้และความเชี่ยวชาญหลายเท่าตัว ก่อนจะไปทดสอบหาประสบการณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ก่อให้เกิดการกระตุ้นมากขึ้น (Hord, 1997) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีผลงานวิจัย ยืนยันตรงกันว่า การประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในการพัฒนาโรงเรียนจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stoll et al., 2006)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการแก้ปัญหาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ว่ามีองค์ประกอบใดหรือมีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ หากทราบข้อมูลที่ส่งผลจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นไปเป็นแนวทางและแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมครูให้เกิดการพัฒนาตนเองร่วมกับกลุ่มครูด้วยกันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลฯ ซึ่งจะเป็นแนวทางการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาครูและเป็นแนวทางในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูได้ สามารถปรับเปลี่ยนมุมมองและการปฏิบัติงานของครูโดยผ่านการเรียนรู้ภายในของตนเองร่วมกับกลุ่มครูด้วยกัน เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลฯ ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยบูรณาการการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเข้าสู่การพัฒนาวิชาชีพครู โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความเป็นรูปธรรมและมีรายละเอียดเพียงพอต่อการส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ สามารถค้นหาพัฒนาตรวจสอบปรากฏการณ์การเรียนรู้จากข้อมูลจริง นำไปสู่การอธิบายกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น และเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการพัฒนาตนเองของครู รวมถึงได้คำอธิบายปรากฏการณ์การพัฒนาทางวิชาชีพของครูที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ให้เห็นสภาพการณ์ และเป็นการได้ประโยชน์และเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับการพัฒนาครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

14 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เข้าร่วมประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานแบบ Online

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูกับระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานการวิจัย

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 16 ตำบล ครูและผู้บริหาร จำนวน 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหาร ในสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบล อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 152 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541 : 60-61) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ และเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาแต่ละขนาดโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุราชการ ระดับ การศึกษา และขนาดสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบรรยากาศองค์กร 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านโครงสร้างองค์กร และ 4) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ (ลิเคิร์ต (Likert Five's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100) ได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วง น้ำหนักเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน 2) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การเรียนรู้ ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ 4) การมีเจือใจที่สนับสนุน และ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ (ลิเคิร์ท (Likert Five's Rating Scale) และ บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100) ได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา และกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.3 วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.4 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือต่อไป

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และลงรหัสเพื่อนำข้อมูลมาประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้าง องค์กร 2) ด้านบรรยากาศองค์กร 3) ด้านวัฒนธรรมองค์กร และ 4) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการให้ความหมายของคะแนนเฉลี่ยแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งกำหนดตามแนวทางของลิเคิร์ท (Likert Scale) (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 69) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน 2) การสร้าง ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ 4) การมีเจตจำนงที่สนับสนุน และ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และการให้ความหมายของคะแนนเฉลี่ยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งกำหนดตามแนวทางของลิเคิร์ท (Likert Scale) (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 69-71) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ 3 มาหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (ศิริชัย กางจนวนาสี, 2551) คือ มาก ปานกลาง น้อย คล้อยตามกันและลักษณะตรงกันข้ามหรือผกผันกัน

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อที่	ข้อความ	μ	σ	แปลผล
1	บรรยากาศองค์กร	4.24	0.62	มาก
2	วัฒนธรรมองค์กร	4.10	1.11	มาก
3	โครงสร้างองค์กร	4.04	1.21	มาก
4	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.25	0.94	มาก
รวม		4.16	0.97	

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ระหว่าง 4.04-4.25 โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.94) รองลงมาคือ บรรยากาศองค์กร ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.62) และด้านวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 1.21)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อที่	ข้อความ	μ	σ	แปลผล
1	การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน	4.51	0.61	มากที่สุด
2	การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.48	0.62	มาก
3	การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้	4.44	0.65	มาก
4	การมีเงื่อนไขที่สนับสนุน	4.46	0.66	มาก
5	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล	4.56	0.62	มากที่สุด
รวม		4.49	0.63	

จากตารางที่ 2 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44-4.56 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนและ

การเป็นผู้เข้าร่วมกัน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.65)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา (x)	x ₁	x ₂	x ₃	x ₄	y
โครงสร้างองค์กร (x ₁)	1.000				
บรรยากาศองค์กร (x ₂)	0.055	1.000			
วัฒนธรรมองค์กร (x ₃)	0.005	0.488**	1.000		
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (x ₄)	0.009	0.589**	0.807**	1.000	
การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา (y)	0.024	0.587**	0.829**	0.944**	1.000

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.024 ถึง 0.944 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษารายด้าน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มากที่สุด ($r_{x_4y} = 0.944^{**}$) รองลงมาคือ วัฒนธรรมองค์กร ($r_{x_3y} = 0.829^{**}$) บรรยากาศองค์กร ($r_{x_2y} = 0.587^{**}$) และด้านโครงสร้างองค์กร ($r_{x_1y} = 0.024$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ รองลงมา คือ บรรยากาศองค์กรและด้านวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านโครงสร้างองค์กรตามลำดับ

2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโนนเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนและการเป็น

ผู้นำร่วมกัน การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีเจตจำนงที่สนับสนุน การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้และด้านการเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้

3. เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกตัวเป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ และมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จากมากไปน้อยดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านบรรยากาศองค์กร และ 4) ด้านโครงสร้างองค์กร โดยสามารถพยากรณ์ได้ว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขต อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นนโยบายสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่สถานศึกษาต้องเร่งดำเนินการ จึงทำให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้มีการแสดงความคิดเห็น ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูและผู้บริหาร ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสนับสนุนให้ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน อีกทั้งครูต้องสร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อใจให้แก่นักเรียน การเป็นผู้นำและมีความมุ่งมั่นในการสร้างสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อีกด้วย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูกับระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครู ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศองค์กร ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านโครงสร้างองค์กร ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลในเขตอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ต้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านต่าง ๆ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาจึงจะดำเนินไปด้วยความคล่องตัว เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) สถานศึกษาควรจัดโครงสร้างการบริหารงานที่สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสะดวกและคล่องตัว มอบหมายงานและความรับผิดชอบตาม โครงสร้างการบริหารงาน และคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก
- (2) ควรมีการส่งเสริมองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูทุกองค์ประกอบ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลหลักที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
- (3) ผู้บริหารต้องจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเอื้อให้ครูได้ใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน อีกทั้งต้องเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยเปิดโอกาสให้ครูวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา เช่น ด้านประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านการดำเนินงานบริหารจัดการ และด้านการจูงใจ เป็นต้น
- (2) ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาในระดับสถานศึกษาหรือจังหวัด เพื่อสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิยานนท์ และดิเรก ศรีสุข. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณณา เพ็ชรรักษา และคณะ. (2559). 21 st Century ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้สถานศึกษา.
- Hord, S., M. (1997). Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement. Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- Senge, P., M. (1990). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. NY: Currency Doubleday.

Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A.; Wallace, M. & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of Education Change*. 7:221-258.

Stringer, R. (2002). *Leadership and organization climate*. NJ: McGraw-Hill.